

Missionarissen van Afrika

Witte Paters

de Contactbrief

Nr. 214, december 2021

De Contactbrief

verschijnt 2x per jaar.

Redactie:

Sector overste, c.s.

Lay-out: P. van der Pas

Missionarissen van Afrika

1. Sector overste:

pep.nld.del@mafr.org

Secr. van sector overste:

pep.nld.secr@mafr.org

☎ 0475 – 44 04 04 (kantoor)

2. Bezoek- en postadres:

Op de Bos 2

6093 NC Heythuysen

Coordinator: José Hendriks

pep.nld.coor@mafr.org

☎ 06 8187 1000

☎ 06 8187 0998

3. Administratie en Economaat Abonnementen Contactbrief:

☎ 06 5151 5421

pep.nld.econ@mafr.org

* NL56 INGB 0001 0712 50

t.n.v. Witte Paters van
Kardinaal Lavigerie

* NL24 ABNA 0524 5475 13

t.n.v. Witte Paters

4. Afrika Steunfonds

NL54 INGB 0011 222 11

t.n.v. St. Charles Stichting
Witte Paters
van Kardinaal Lavigerie

Inhoudsopgave:

- Editoriaal 2
- De Witte Paters, he-
den en toekomst..... 4
- Nieuwe gemeen-
schappen in Oeganda
en Zuid-Soedan..... 6
- Stadsparochie in
Dar es Salaam 8
- Vooruitgang digitale
vrijhandel10
- Jubilarissen schrijven
.....12
- Overleden
Confraters..... 18
- Overleden W.Z.
en familie25
- Het laatste Woord
..... 27

EDITORIAAL

Beste lezer,

Het is precies één jaar geleden dat nummer 213 van de Contactbrief bij u in de bus viel. Wij vinden het erg jammer dat het zo lang heeft geduurd en velen van u zullen zich ook wel eens afgevraagd hebben of de Contactbrief nog wel zou komen. Het opmaken en uitgeven van de Contactbrief vraagt heel wat tijd en energie. Tijd hebben we genoeg, maar het ontbreekt ons wel eens aan de benodigde energie. Toch willen we zo lang mogelijk met de Contactbrief doorgaan, om de band tussen u en ons levendig te houden.

In dit nummer kunt u lezen dat onze Sociëteit nog springlevend is en nieuwe uitdagingen niet uit de weg gaat. Terwijl in Nederland, in heel Europa en in Noord-Amerika het aantal kandidaten in opleiding ongeveer nihil is, komen er elk jaar nieuwe jonge confraters bij, vooral afkomstig uit Afrika.

In een aantal landen zijn we al sinds het begin van de Sociëteit aanwezig, maar we beginnen ook gemeenschappen in nieuwe landen, met een nieuwe missionaire opdracht. U leest hoe we heel recent 2 gemeenschappen hebben gesticht: één in het noorden van Oeganda, en één in Zuid-Soedan. Beide gemeenschappen, bestaande uit jonge Afrikaanse confraters, willen aanwezig zijn onder mensen die zeer moeilijke tijden doormaken.

U leest ook over leven en werken van onze confraters die tijdens het afgelopen jaar overleden zijn. Onze jubilarissen van 2021 hebben ieder een kort stukje geschreven over hun ervaring als missionaris. En we laten u nu al weten wie de jubilarissen van 2022 zullen zijn.

Wij wensen u mooie feestdagen rondom het Kerstfeest en de jaarwisseling, ondanks de aanhoudende coronapandemie, die ons soms doet wanhopen maar die ons ook uitnodigt om positief te blijven en om er voor elkaar te zijn.

Het redactiecomité

DE WITTE PATERS, HEDEN EN TOEKOMST, IN NEDERLAND EN WERELDWIJD

Vaak krijgen we de vraag: "Hoeveel Witte Paters zijn er nog, en komen er nog jongeren bij?" Wereldwijd zijn er nog ongeveer 1125 Witte Paters. Bijna de helft ervan (uit Europa en Noord-Amerika) is ouder dan 75 jaar. Gelukkig zijn er ongeveer evenveel jongere Witte Paters, voornamelijk Afrikanen, maar ook een 30-tal uit Brazilië, Filipijnen, India, en Mexico.

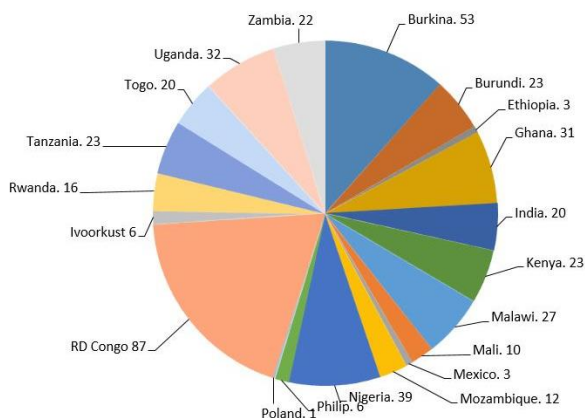
Kijken we nu alleen naar de Nederlandse sector van de Witte Paters: hadden we 30 jaar geleden nog 273 Nederlandse Witte Paters, nu zijn er nog maar 48. Van hen zijn er nog 12 werkzaam in Afrika en 1 in Engeland. De overige 35 wonen in Nederland, waarvan 28 op St. Charles in Heythuysen waar ze worden verzorgd of genieten van een verdiende mooie oude dag. Hun gemiddelde leeftijd is 86 jaar.

Mochten genoemde cijfers bij u de indruk wekken, dat de Sociëteit van de Witte Paters een aflopende zaak is, dan wil ik u toch graag gerust stellen. Vanaf de stichting door Kardinaal Lavigerie, ruim 150 jaar geleden, is onze Sociëteit zeer internationaal geweest. Dat was en is al het geval tijdens de opleiding, maar ook in het missiewerk bestaan de teams bijna altijd uit medebroeders van verschillende nationaliteiten. De Witte Paters komen nu uit 36 verschillende landen. Wij ervaren die internationaliteit als zeer verrijkend. Het helpt je open te staan voor andere culturen en van elkaar te leren.

Tot 40 jaar geleden waren alle jonge missionarissen voornamelijk afkomstig uit West-Europa en Noord-Amerika. Nu heeft zich het zwaartepunt voor bijna 100% verplaatst naar Afrika. Terwijl in het Westen weinig of geen missionarisroepingen gevonden worden, melden zich in Afrika veel jonge mannen aan om missionaris te worden. Op dit ogenblik zijn er 450 kandidaten in opleiding. Die opleiding start na de middelbare school. Er gaat een zorgvuldige selectie aan vooraf. Er wordt vooral gekeken naar de juiste motivatie. Onze kandidaten zijn afkomstig uit 20 verschillende landen. Zij kunnen hun opleiding volgen in onze internationale vormingshuizen in Afrika.

De grafiek (statistieken van januari 2021) op de volgende pagina laat zien uit welke landen onze kandidaten afkomstig zijn:

Aantal studenten per land

De eigenlijke opleiding duurt 10 jaar en bestaat, naast de studie van filosofie en theologie en een geestelijk jaar, ook uit 2 jaar stage in een Afrikaans land. Tijdens deze stage in een van onze gemeenschappen ervaren de kandidaten in de praktijk hoe het is om samen met anderen te leven en te werken en kunnen ze beter zien of dit het leven is waartoe ze zich geroepen voelen.

Natuurlijk bereiken lang niet alle kandidaten, die aan de opleiding beginnen, de eindstreep. Ongeveer 30% van hen komt tijdens de opleiding tot het inzicht dat ze beter voor een andere levensinvulling kunnen kiezen. Maar toch kent de Sociëteit een jaarlijkse aanwas van zo'n 30 nieuwe Witte Paters.

Betekent dit alles, dat er in de nabije toekomst alleen nog maar in Afrika Witte Paters zullen zijn? Zeker niet. Witte Paters willen zich inzetten voor alle Afrikanen, waar die zich ook mogen bevinden. Tegenwoordig kom je steeds meer Afrikanen tegen buiten Afrika, ook hier in onze westerse landen. Ook voor hen willen wij beschikbaar zijn en blijven.

Daarom zijn er op het ogenblik in Europa meerdere gemeenschappen van Witte Paters die specifiek gericht zijn op contacten met moslims en migranten uit Afrika. Deze gemeenschappen zijn Toulouse en Marseille (Frankrijk), Roquets de Mar (Spanje),

Berlijn en Karlsruhe (Duitsland) en Liverpool (Engeland). Een soortgelijke gemeenschap is er ook in New York (Verenigde Staten).

Uit wat hierboven beschreven is mogen we gerust de conclusie trekken dat de Sociëteit van de Witte Paters, Missionarissen van Afrika, nog springlevend is. Wel waren we in het verleden groter in aantal, maar we zijn zeker geen uitstervend ras. Het groeiend aantal jonge kandidaten geeft ons reële hoop en moed voor de toekomst.

NIUWE GEMEENSCHAPPEN VAN MISSIONARISSEN VAN AFRIKA IN OEGANDA EN ZUID-SOEDAN

Vanaf het allereerste begin van de voorbereidingen van het 150-jarig bestaan van onze Sociëteit (2018) wilde de Algemene Raad het jubileum ook herdenken met gebaren die onze stichter Kardinaal Lavigerie waardig waren, om zo onze missionaire roeping nog eens te benadrukken. Toen besloten werd om de afsluiting van het jubileum in Oeganda te vieren, viel ook het besluit om samen met de Missiezusters van Onze-Lieve-Vrouw van Afrika (Witte Zusters), een bezoek van solidariteit te brengen aan Noord-Oeganda, een streek waar onze voorgangers de Kerk hadden gesticht en die vandaag de dag wordt geconfronteerd met de toestroom van honderdduizenden Zuid-Soedanese vluchtelingen.

Uit dit bezoek is het initiatief geboren om het bisdom Arua in Oeganda een flinke ondersteuning te bieden in zijn apostolaat met de vluchtelingen. Drie confraters zijn daarvoor benoemd: een is er al, samen met twee zusters, de andere twee voegen zich binnenkort bij hen.

Daarnaast kwam er een luide oproep van de pas benoemde bisschop van het bisdom Malakal, Mgr. Stephen Nyodho Ador, toen deze op een dag in juli 2019 langskwam bij het Generaalat om extra personeel voor zijn bisdom te vragen. Hij bracht in herinnering hoe enkele van onze confraters in de jaren tachtig naar zijn bisdom waren gegaan, maar helaas zonder zich daar te vestigen. Hij herhaalde de uitnodiging aan de Sociëteit voor een missionaire aanwezigheid onder bevolkingsgroepen die zwaar getroffen waren door het conflict dat in 2013 in Zuid-Soedan uitbrak en dat nog steeds een bron van groot lijden was, tot dat in 2019 het laatste vredesakkoord werd ondertekend waardoor de vorming van een regering van nationale eenheid mogelijk werd.

Officieel opgericht in 1974, beslaat het bisdom Malakal de Boven-Nijl regio, waaronder Upper Nile, Jonglei en Unity States vallen. Het is een uitgestrekt gebied van 238.000 km² met meer dan 5 miljoen inwoners, waarvan ongeveer een miljoen katholieken.

In maart van dit jaar (2021) vertrokken Martin Grenier, assistent-generaal, Aloysius Ssekamatte, provinciaal van EAP (Provincie Oost-Afrika), en Stanley Lubungo, algemeen overste, om namens de Algemene Raad een boodschap van solidariteit te brengen aan de Kerk van het Bisdom Malakal. Bij terugkomst in Rome deelden we wat we hadden gezien en in de Algemene Raad besloten we een oproep te doen aan onze jonge confraters. Uit de groep confraters die zich aanmeldden werden er 3 geselecteerd om onze eerste gemeenschap in Zuid-Soedan te beginnen.

*Jean D. Mohamadi Nare, Cletus Atindaana
en Innocent Iranzi*

Deze drie confraters, Jean Dieu-donné Mohamadi Nare (Burkina Faso), Innocent Iranzi (DR Congo) en Cletus Atindaana (Ghana), landden op dinsdag 19 oktober 2021 in Juba, de hoofdstad van Zuid-Soedan, om een gemeenschap van Missionarissen van Afrika te beginnen in het bisdom Malakal, Zuid-Soedan. Deze reis was voor hen de verwerkelijking

van hun antwoord aan de oproep die speciaal aan onze jonge confraters werd gericht door de Algemene Raad op 23 november 2020. Daarin werd gevraagd zich beschikbaar te stellen voor de missie in het jongste land van Afrika.

In Juba werden ze verwelkomd door onze confrater Jim Green, de enige Missionaris van Afrika in het land tot nu toe. Hij is werkzaam in het project "Solidarity with South

Sudan” van de Bisschoppenconferentie van Zuid-Soedan. Cletus, Innocent en Jean Dieudonné gaan Arabisch leren in de Christ the King Parochie in Renk, in het uiterste noordoosten van het land, aan de grens met Soedan. Daarna gaan ze naar St. Paul Parish in Bor (Jonglei State), ongeveer 150 km ten noorden van Juba.

We vertrouwen hen toe aan de gebeden van iedereen, zodat de missie in Zuid-Soedan, waarover al vele decennia geleden werd gesproken, deze keer succesvol zal zijn en we hopen dat andere confraters hen snel zullen volgen.

Bewerkt naar een tekst van Stanley Lubungo, M.Afr.

KATHOLIEKE STADSPAROCHIE IN MANZESE (Dar-es-Salaam)

De trek van het platteland naar de stad wordt steeds groter in Afrika, zodat zich in de steden enorme bevolkingsconcentraties ontwikkelen. Ook het beeld van de Kerk wordt steeds meer dat van een stadskerk. Christenen uit velerlei stamverbanden ontmoeten elkaar en beleven samen hun geloof.

Manzese is een heel eenvoudige buitenwijk van Dar-es-Salaam, de grote havenstad van Tanzania. Hier ligt de parochie van “Het Heilig Hart van Jezus”. Er kwamen arbeiders wonen die in de textiel fabrieken werkten, waarvan er tegenwoordig nog maar één grote bestaat. Veel mensen van het platteland hebben hier werk gezocht. Ze vonden onderdak bij familie of bekenden.

In de jaren zestig heeft het stadsbestuur in deze wijk een klein aantal sociale woningen gebouwd om er ambtenaren en onderwijzers te huisvesten. Na het vertrek van de industrie leven de meest mensen van incidentele arbeid of runnen ze kleine winkeltjes waarin ze groente, fruit en andere levensmiddelen verkopen. Ook de handel in tweedehandskleding is sterk ontwikkeld.

Hoeveel mensen er nu in deze wijk wonen is alleen bij schatting te zeggen. Het zijn er misschien 60.000, hoofdzakelijk moslims. Al meer dan 1000 jaar is de invloed van de islam hier erg groot. Met de Arabische handelaren kwam de islam naar de oostkust van Afrika. De christenen kwamen hier pas in het midden van de negentiende eeuw. Een kwart van de bevolking van Manzese is nu katholiek. Ook zijn er een aantal protestantse gemeenschappen. De afrikaanse traditionele religies bestaan hier nauwelijks nog.

In de katholieke parochie zijn er op zondag vier diensten. Deze worden door ongeveer drieduizend gelovigen bezocht. Zoals in veel andere Afrikaanse landen bestaat ook in Tanzania het systeem van de “ kleine christelijke gemeenschappen”. Dit is de basis van de zielzorg. Op het platteland valt zo’n christelijke gemeenschap vaak samen met de dorpsgemeenschap. Maar in de stad ligt dit helemaal anders. Daar heb je vaak een kleine christelijke gemeenschap binnen een groter buurtschap. De christenen komen eenmaal per week samen en houden elkaar op de hoogte. Zo weten zij wat er leeft in de wijk en waar er problemen zijn.

Officiële relaties met de moslims zijn er niet zo veel, maar in het dagelijkse leven gaan de mensen normaal met elkaar om, ongeacht hun godsdienst. Ze nodigen elkaar uit en nemen deel aan elkaars familie-evenementen, vooral ook bij begrafenissen, en leven zo vreedzaam naast en met elkaar.

VOORUITGANG DOOR DIGITALE VRIJHANDEL IN AFRIKA

Afrika verdient een eerlijke kans om zelf internationaal handel te drijven met dezelfde rechten en mogelijkheden als rijke landen. Een mooi initiatief in die richting is de “African Continental Free Trade Area” (AfCFTA). De AfCFTA heeft tot doel de intra-Afrikaanse handel te stimuleren en de handelspositie van Afrika op de wereldmarkt te versterken door de gemeenschappelijke stem van Afrika in wereldwijde handelsbesprekingen naar voren te brengen. Het verdrag werd gesloten in maart 2018. Sindsdien hebben 54 van de 55 landen in Afrika zich erbij aangesloten; 36 landen hebben het verdrag inmiddels geratificeerd.

De journalist Kingsley Ighobor van ‘Africa Renewal’ interviewde Wankele Mene, de Secretaris-Generaal van de AfCFTA. Uit dit interview kwam het volgende naar voren: De meeste internationale handel binnen Afrika wordt op informele wijze gedreven door vrouwen. Hoe meer die handel digitaliseert, hoe beter. Gelukkig groeit het gebruik van mobiele telefoons zeer snel in Afrika. Bijdehante vrouwelijke handelaars in Kenya en Nigeria werken al aan het verbeteren van digitaal handelsverkeer. Met hen wordt al een begin gemaakt met het opzetten van gezamenlijke structuren en wetten voor internationaal digitaal handels- en douaneverkeer. Reeds voor het bestaan van

AfCFTA werd er gewezen op het potentieel van jonge mensen en vrouwen in de handel. Men kan veel van hen leren. Een voorbeeld is een groep jonge mensen in Kigali, de hoofdstad van Rwanda, die als software experts vernieuwend bezig zijn. Laten we hopen dat naast het secretariaat van AfCFTA ook regeringen jonge mensen bewust maken van hun mogelijkheden. Het secretariaat heeft reeds een stappenplan en heeft al veel zeer bekwame Afrikanen aangetrokken. Daartoe zijn in Afrika 5 regio's opgezet voor steun en promotie. Ook worden contacten met diverse regeringen onderhouden om hen te informeren over het nut van AfCFTA.

De taak van AfCFTA blijft een uitdaging: 55 landen op sleeptouw nemen, geschillen tussen landen slechten, en het vertrouwen winnen van Afrikaanse investeerders. Het is zaak investeerders warm te maken voor investeringen in belangrijke sectoren zoals de verwerking van landbouwproducten en de productie van auto's. Dit zal op den duur economische groei en extra banen opleveren.

De corona pandemie is natuurlijk wel een tegenslag en werkt vertragend, maar het secretariaat van AfCFTA gaat verder met zijn werk. Binnen de Afrikaanse Unie gaan de onderhandelingen verder via online technieken. Er wordt gezocht naar middelen ter bescherming tegen corona. Er wordt gewerkt aan verlaging van tarieven bij grensverkeer, kritisch gekeken naar eigendomsrechten en geprobeerd om medicijnen betaalbaar te maken. Veel Afrikaanse landen hebben nog een groot gebrek aan fiscaal vermogen en AfCFTA geeft steun bij het ontwikkelen van dat vermogen. Er is werk aan de winkel om alle landen in Afrika met de neuzen in dezelfde richting te krijgen, maar er is hoop. Verschillende Afrikaanse internationale organisaties dragen ook bij aan de bewustmaking en bemoediging.

Investeerders van buiten Afrika moeten zich voorbereiden op een gemeenschappelijke markt van Afrika. Dat zijn 1,2 miljard mensen met een gezamenlijk bruto nationaal product van 2,5 triljoen Amerikaanse dollars. De bevolking van Afrika is jong en groeit snel. Nu al bevinden zich 6 van de 10 snelst groeiende economieën van de wereld in Afrika.

Europa sleutelde vijftig jaar aan een gemeenschappelijke economie. Afrika is er pas een kleine vier jaar mee bezig en probeert bovendien achtergebleven delen van de maatschappij mee te nemen in deze ontwikkeling.

Bron: afcfta.au.int

JUBILARISSEN SCHRIJVEN

Piet Buijsrogge 60 jaar Priester

"Na twee jaar sociale studies werd ik in 1963 benoemd op het CESAO in Bobo Dioulasso (Burkina Faso), een instituut voor sociaaleconomische vorming voor mensen uit de verschillende landen van Franssprekend West-Afrika. Daar ben ik betrokken geraakt bij de ondersteuning van boerenorganisaties in de dorpen en het promoten van coöperatieve spaarkassen. Na 20 jaar in Burkina Faso werd ik benoemd in Tanzania, waar ik opnieuw voornamelijk betrokken was bij ontwikkelingswerk, zoals het opzetten van een landbouwvoor-
mingscentrum voor jonge mensen in Laela, het herstructureren van het Caritas- en ontwikkelingsbureau van het bisdom Sumbawanga en het mede leidinggeven aan een opvangcentrum voor straatkinderen in Dar es Salaam.

Na daarna ook 20 jaar in Tanzania te zijn geweest, werd ik in 2006 teruggeroepen naar Nederland om daar de leiding van het economaat van de Witte Paters op me te nemen. In al die jaren heb ik ook regelmatig geassisteerd in parochies, vooral in de weekends. Toen mij eens de vraag gesteld werd of ik ook het Evangelie had verkondigd, heb ik daar niet naar verwezen, maar geantwoord: "was het werk van dat opvangcentrum voor straatkinderen dan geen goed nieuws?"

Daarom ben ik dankbaar dat ik zo vorm heb kunnen geven aan mijn roeping als priester en missionaris."

Paul Donders 60 jaar Broeder

"Wel leuk zo'n jubileum te vieren in een jaar, dat er ook een jubileum is van de encycliek "Laudatio Si", van paus Franciscus. Deze encycliek vat mooi samen waar wij in Afrika mee bezig zijn, of bezig zijn geweest. Het is onze overtuiging dat het goddelijke en het menselijke elkaar ontmoeten in onderlinge samenhang, met het vermogen, eigen aan de mens, om de werkelijkheid te veranderen. Dat heb ik 25 jaar lang in Burundi en 15 jaar in Zambia proberen te doen.

Toen ik me in 1953 aansloot bij de Witte Paters, zeiden enkele van mijn zussen: "hij gaat op avontuur". Nu, dat is het wel geworden. Een groot avontuur in Burundi en een vrediger avontuur in Zambia. Ik ben wel erg blij het nodige geleerd te hebben van de Burundezen en van de Zambianen. Daar ben ik hun heel dankbaar voor. En ik denk ook wel dat ze iets van mij geleerd hebben.

Hier in Nederland ben ik nog dikwijls in Burundi of Zambia door naar muziek te luisteren. Voor Burundi luister ik naar de Symphonie Fantastique van Hector Berlioz en voor Zambia naar de symfonie De Nieuwe Wereld van Antonin Dvořák. Luister maar mee. Het gaat jullie goed."

Jan Heuft 60 jaar Broeder / 60 jaar op weg en... nog steeds samen op zoek!

"Al zestig jaren ben ik bezig met te trachten God en God in de mensen te ontmoeten. Na zestig jaren is dat geen doodlopende weg gebleken, maar wel een weg met vele kronkels, pieken en dalen. Het is geen platte weg, zoals in de polders van Nederland, maar net als in de bergen, je kunt niets voorspellen. Je gaat vol vertrouwen verder. Je moet iedere keer weer de moed vinden, remmen of gas geven! Blijven zoeken naar de aanwezigheid van de Allerhoogste in de gewone dingen van de dag, blijven vertrouwen in de aanwezigheid van de Geest in de mensen en in jezelf, dat is o zo belangrijk om de juiste richting aan te houden en 'niet uit de bocht te vliegen'.

Het is een avontuur vol verrassingen, van liefde en verdriet, met hele gewone grote belijders en martelaren. Je roeping is niet een van spectaculaire resultaten of voldoeningen, maar van oprechte momenten van de aanwezigheid van God. Wij kunnen kracht vinden in het lezen in de brief van de apostel Paulus, maar ook in het geestelijk testament van de vermoordde trappist Christian, die schrijft: 'Eens mogen wij dan de grootheid en de diepte van Gods liefde aanschouwen en beleven!.'"

Jan Mol 60 jaar Priester

"Als ik terugkijk op de afgelopen 60 jaar, waren het mooie jaren. Van jongs af aan wilde ik al priester worden. In 1956 ben ik naar Amerika gegaan voor mijn noviciaat. Daarna heb ik theologie gestudeerd in Canada en Engeland.. Na mijn wijding ben ik in 1961 benoemd in Rome om kerkelijk recht te studeren. Vervolgens ben ik 8 jaar docent geweest in onze opleidingshuizen in Heverlee (België) en Straatsburg. In 1971 ben ik benoemd in Congo om mee te werken aan de opleiding voor priesters.

Het grootste deel van mijn tijd verbleef ik in Zaïre (de huidige Democratische Republiek Congo). Het land was voortdurend in oorlog. Er kwam zelfs een moment dat ik iedereen terug naar huis heb gestuurd en ik daar als enige blanke man achterbleef. Ik heb dat wel als een bijzondere periode ervaren. Ik kon niets anders dan naast de mensen staan en de moeilijke tijd samen met hen beleven en ondergaan. Ik ben in 1976 teruggekomen naar Nederland op verzoek van de toenmalige provinciaal, Cor van den Brand. Ik werd assistent-provinciaal. Dat heb ik bijna 6 jaar gedaan. In 1983 keerde ik weer terug naar Congo.

Na heel veel jaren Afrika ben ik in 2004 benoemd in Engeland om les te geven. In 2006 werd ik benoemd tot provinciaal in Nederland en destijds heb ik een aantal jaren met veel plezier in Dongen gewoond, tot ik als bejaarde verhuisde naar Heythuysen. Mijn 60-jarig priesterschap heb ik in het ziekenhuis in Roermond gevierd. Ik ben verwend met extra bezoek, veel kaarten en gebak. Nu is het tijd voor een volgende stap en ga ik, om gezondheidsredenen, Heythuysen helaas verlaten en dicht bij mijn familie in Breda wonen."

Gerard Smulders 60 jaar priester

"Het eerste wat bij mij opkomt als ik eraan denk dat ik mijn 60-jarig jubileum ga vieren is dat deze jaren voorbij gevlogen zijn. Ben ik nu al zo oud dat ik zo'n jubileum kan vieren? Gelukkig kijk ik met dankbaarheid terug op al die jaren die nu achter mij liggen. De droom van mijn jeugd heb ik waar kunnen maken. Het moet voor mijn ouders moeilijk geweest zijn dat hun zontje al zo vroeg (13 jaar oud) de deur uit ging. Maar zij en de rest van mijn familie hebben mij altijd ondersteund en mij de vrijheid gegeven om mijn idealen na te leven.

De Spartaanse opvoeding die ik bij de Witte Paters heb mogen meemaken was toch wel de beste voorbereiding op mijn missionarisleven dat volgde. Vol dankbaarheid denk ik terug aan zo ontzettend veel goede mensen die ik in al die jaren ontmoet heb en zoveel mensen van verschillende nationaliteiten waar ik mee samengeleefd heb. Mijn medebroeders van de Witte Paters staan daarbij voorop maar ook vele Dagaaba en Sissaala in Ghana behoren daartoe. Het was niet altijd gemakkelijk. Maar ik was nooit alleen.

Ik geloof dat ik de beste jaren wel gehad heb. Zoals de dichter zegt: 'de dood kijkt al over mijn schouder' maar ik hoop toch nog enkele jaren te mogen genieten van de goede zorg die wij nu ontvangen. Dus op naar het volgende jubileum!"

Henk van der Steen 60 jaar priester

"De eerste 8 jaren in Zambia (1962-1970), was ik werkzaam in het parochiewerk. In die jaren veranderde er veel. In het begin gingen we van dorp tot dorp om de mensen te bezoeken, daarna kwam er meer structuur in de opzet van ons pastoraat door middel van kadervorming, parochieraden, buitenpostenraden, basisgemeenschappen, commissies voor gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping, vernieuwde catechese en invoering van liturgische gezangen in de plaatselijke taal. Mijn ervaring is dat de mensen in Zambia erg toegankelijk zijn en veel interesse hebben in de kerk, ook zij die nog niet gedoopt zijn.

Ik ben voornamelijk werkzaam geweest in het onderwijs. Twee jaar was ik leraar aan het kleinseminarie en zeven jaar was ik aalmoezenier op een middelbare school. Verder volgens werkte ik twaalf jaar als leraar aan de catechistenschool, waar jonge mannen en hun gezinnen opgeleid werden, en dertien jaar lang leidde ik de inburgeringscursus

van jonge missionarissen. Wanneer er tijd voor was, draaide ik overal mee in de parochie. Ik voelde me gezegend. Werken met schoolkinderen en vooral jongvolwassenen was heel vruchtbaar. Zij waren levendig, geïnteresseerd en open.

Meer dan vijftig jaar in de missie werken kan ik echt aanraden. De inheemse taal, maar vooral ook de plaatselijke cultuur en godsdienst, leer je niet in een paar jaar kennen. In de loop van de jaren lukt het steeds beter om de vruchten te plukken, zowel voor de mensen daar als voor jezelf.

Ik kijk terug op een tijd waarin heel veel gebeurd is om dankbaar voor te zijn."

Bert van Zutphen 65 jaar Broeder

"Nu ik dit schrijf, komen er vele mooie herinneringen boven, maar ook minder mooie zaken. Maar dit alles voor het mooie doel, waarvoor ik mijn eed heb afgelegd en waar ik, na 65 jaar, met vreugde op terugkijk. Het begon met de opleiding in St. Charles in Boxtel en in 's-Heerenberg. Na mijn eerste eed (1956) had ik 11 jaar de leiding van de boerderij in Marienthal, Luxemburg, waar jonge broeders verder werden opgeleid.

In 1968 mocht ik dan uiteindelijk naar Afrika vertrekken en belandde ik bij de wolfraammijn in Kabale, Oeganda. Ik wist niet wat wolfram was, maar ja, al doende leert men. Vervolgens kwam ik in de timmerwerkplaats van Mbarara terecht. Als boerenzoon had ik in die tijd weinig verstand van al die zaken. Met het aan de macht komen van Idi Amin kwam er in 1971 een eind aan mijn verblijf in Oeganda. Na een goede vakantie werd ik in 1972 benoemd voor Malawi, maar een week voor mijn vertrek werd dat veranderd in Zambia.

Daar was ik aanvankelijk bij de landbouwcoöperatie in Lumezi werkzaam, opgezet door een Witte Pater die ergens anders benoemd was. In 1976 vroeg de bisschop van Chipata me om een boerderij te beginnen in Msipazi, waar ook het kleinseminarie was. Het was een mooie uitdaging; van niets naar iets. Tenslotte was ik nog een paar jaar in de parochie Mingo werkzaam.

Uiteindelijk maakte ik in 1995 de laatste reis: van Zambia naar St. Charles in Heythuysen."

JUBILARISSEN 2022

31-05-1952	Lambert Sep	70 jaar priester
31-05-1952	Piet Bergmann	70 jaar priester
29-06-1962	Henk Bonke	60 jaar priester
29-06-1962	Peter Nuyens	60 jaar priester
29-06-1962	Wim Schakenraad	60 jaar priester
29-06-1962	Tom Wijffels	60 jaar priester

Op 29 juni 2021 waren we weer in staat onze Jubilarissendag te vieren, maar vanwege corona konden we de families van de jubilarissen niet uitnodigen. Wel was Jan Mol, die toen al naar Breda was verhuisd, met een rolstoel-taxi gekomen, vergezeld van zijn zus Maria. Het was een heel fijne en gezellige dag waar we met veel voldoening op terugkijken.

OVERLEDEN CONFRATERS

Willy Delen (1933 - 2020)

Willy werd geboren in Noordwijk. Hij begon zijn middelbare schooltijd op de HBS in Doetinchem en ging 2 jaar later naar de Latijnse school in Gemert omdat hij missionaris wilde worden. Hij koos voor de Missionarissen van Afrika. Op 11 juni 1961 legde hij in Totteridge (Londen) zijn missionariseed af en op 29 juni 1962 werd hij priester gewijd in Santpoort. Die dag werden 16 Nederlandse Missionarissen van Afrika priester gewijd.

Willy heeft zijn missionarisleven doorgebracht in Oeganda, 42 jaar lang. Na de taal geleerd te hebben ging hij naar Bujuni. Hij heeft er mooie periodes gekend en gedurende de periode Amin ook heel moeilijke tijden, vanwege het oorlogsgeweld. Luisteren naar de frustraties en trauma's van de vele vluchtelingen die in Bujuni aankwamen en hen bijstaan was een hele opgave maar ook een mooi pastoraat.

Willy was betrokken in pastorale taken, zoals mensen bezoeken, catechisten begeleiden en christengemeenschappen vormen. Samen met Piet Kramer heeft hij naar hartenlust kunnen werken, altijd gesteund door de catechisten en de duizenden katholieken die de parochie rijk was. Hij zei van Bujuni dat het de mooiste jaren van zijn leven waren.

Willy werd ook gevraagd om naar andere parochies te gaan, zoals de grote parochie van Mugalike. Daar kreeg hij opnieuw met oorlog te maken, maar hij bleef trouw aan zijn roeping en aan Oeganda. Als pastoor was Willy altijd op zoek naar nieuwe uitdagingen en was hij bereid te zorgen dat de zwakken en zieken naar het ziekenhuis konden gaan.

In 1998 werd Willy benoemd voor de parochie Hima in het bisdom Kasese. Daar hield hij zich vooral bezig met de begeleiding van scholieren en onderwijzers. Toen deze parochie in 2004 werd overgedragen aan priesters van het bisdom, besloot Willy terug naar Nederland te gaan.

De mensen in Oeganda hebben Willy geïnspireerd door hun gastvrijheid, door hun inzet en vrijgevigheid en vooral door hun ontroerende dankbaarheid. Dankbaarheid werd zo voor Willy ook steeds belangrijker en hij beleefde dat in woord en daad.

De laatste jaren van zijn leven had Willy het fysiek moeilijk, maar mentaal was hij altijd ten volle paraat, tot aan het einde toe. Hij las graag en gaf inspirerende overwegingen in de Eucharistie. Hij bleef ook dankbaar voor alles wat hij als missionaris beleefd had. Enkele dagen voor zijn overlijden zei hij: "Ik heb een prachtig leven gehad, en daar ben ik dankbaar voor". Op 1 juli ontving hij het sacrament van de zieken, in het bijzijn van zijn nicht Marie- Ange en van enkele confraters. Op 4 juli 2020 is hij rustig in zijn appartement overleden.

Willy zal in onze herinnering blijven voortleven als een aangename medebroeder die wist te luisteren en bemoedigen.

Ad van der Laak (1921 – 2020)

Ad werd geboren in Oisterwijk, Nederland, maar groeide op in België, waar hij zijn opleiding begon bij de Missionarissen van Afrika. In 1945 legde hij in Heverlee (Leuven) zijn missionariseed af, en hij werd daar in 1946 ook priester gewijd. Ad werd benoemd voor-Congo waar hij bijna 50 jaar zou werken in de bisdommen Kasongo en Bukavu.

Tot tweemaal toe werd zijn werk daar wreed onderbroken door politieke onlusten. In 1961 werd hij uitgezet naar Burundi maar hij kon na 6 maanden weer terugkeren naar Congo. Het verwerken van zijn trauma duurde lang, maar Ad wist zich toch over de psychologische schok heen te zetten.

In 1964 waren er opnieuw onlusten. Op het platteland waar Ad toen was werd het te gevaarlijk om te blijven en alle missionarissen moesten zich in de centra terugtrekken. Het liefste ging Ad op safari naar de vele dorpen. Dat was niet eenvoudig: de afstanden waren groot en de wegen waren slecht, vooral in bergachtig gebied. Ook moest hij soms lange reizen maken over het Tanganyikameer. Het ergste was, vond Ad, dat door alle moeilijkheden de dorpen veel te lang geen priester hadden gezien. Heel moedig heeft hij daar inhaalslagen geleverd.

Vooral de eerste 10 jaren was Ad druk bezig met het opzetten van veelal lagere scholen maar ook een pedagogische academie en de jeugdzorg. Voor dat laatste bestudeerde hij tijdens zijn eerste verlof het lager onderwijs en jeugdbewegingen in België om zich voor te bereiden op werk met de nieuwe jeugdbeweging 'waxaveri' in Congo.

Van 1981 tot 1995 was Ad aalmoezenier in een groot ziekenhuis. In 1993 ging het opnieuw mis in Congo: er was een enorme inflatie en grote hongersnood. Ad deed wat hij kon door o.a. het kopen van sojakoekjes om de patiënten te laten aansterken. In 1995 kwam Ad terug naar Nederland. Overal waar hij was: in Vaassen, Dongen en Heythuysen, viel hij op door zijn constant goede humeur, zijn glimlach en zijn fluitdeuntje. In 2018 ging hij voor verpleging naar Zorgcentrum Hornerheide waar hij bijna 100 jaar werd. Hij overleed daar rustig op 31 oktober 2020.

Henk van de Ven (1930 – 2020)

Henk werd geboren op 17 juni 1930 te Tilburg. Hij had 6 broers. Omdat hij Missionaris van Afrika wilde worden ging hij naar Sterksel, Boxtel, 's-Heerenberg en Monteviot (Schotland). Hij legde zijn missionariseed af op 22 juli 1955 en op 24 mei 1956 werd hij in Schotland priester gewijd.

Henk had een sterk ontwikkeld plichtsbef en grote wilskracht en toewijding, ofschoon beslissen moeilijk voor hem was. Wanneer men een beroep op hem deed, was hij onmiddellijk bereid te helpen.

Henk werd benoemd voor Tanzania. Maar omdat hij negatief reageerde op de vaccinaties, raadde de specialist hem af om naar Afrika te gaan. Hij werd daarom voor ons seminarie in Santpoort benoemd. Het jaar daarop ging hij aan de universiteit van Amsterdam Sociale Geografie studeren. Medio 1966 studeerde hij af als doctorandus. Henk vond een volledige dagtaak bij de Paters Karmelieten in Almelo. Hij beleefde daar zijn missionair ideaal door bij de leerlingen een missionaire geest en aandacht voor ontwikkelingswerk te stimuleren.

Maar Henk wilde toch graag naar Afrika en waagde zijn kans in Tanzania. Hij schreef van daar: "Het missionaris-virus heeft mij beet". Na nog één jaar terug in Almelo, keerde hij op 21 april 1981 terug naar Tanzania en stond, na slechts 6 weken, voor de klas: inderdaad, het virus had hem beet!

Toen de Paters Kapucijnen in Maua (bisdom Moshi) een leraar aardrijkskunde nodig hadden ging Henk op dat voorstel in. Henk is daar 19 jaar gebleven en heeft er zich met hart en ziel ingezet voor de seminaristen van de verschillende congregaties. Enkelen van hen werden Missionaris van Afrika.

Henk maakte veel aardrijkskundig lesmateriaal, waaronder een door hemzelf samengesteld handboek. Zijn rector schreef, "Wij zijn hem zeer dankbaar ... voor het werkelijk goede werk dat hij doet in deze 19 jaren in Maua. Hij is een zeer gewetensvolle leraar met een grote inzet voor zijn voorbereidingen en voor het lesgeven zelf". In november 1993 schreef Henk: "Ik heb hier ontzettend veel geleerd".

In juni 2001 kwam Henk terug naar Nederland en ging wonen in de gemeenschap van de Witte Paters in Tilburg. In zijn vrije tijd volgde Henk lessen in het schilderen van aquarellen, vooral bloemen. Als de dame die de was deed afwezig was, verzorgde Henk de was voor het hele huis en ook de strijk, samen met een andere confrater.

Op 26 juli 2009 verhuisde Henk naar Heythuysen. Hij fietste regelmatig om te genieten van het mooie landschap. Hij keek dan recht vooruit en ging behoorlijk hard op zijn e-bike. Twee avonden in de week speelde hij een gemeenschapsspel met een andere confrater en deed de boodschappen. Toen hij zelf niet meer kon winkelen ging een andere confrater dat voor hem doen en dan was Henk "pietje-precies" met wat hij vroeg en hoeveel hij moest betalen.

In de loop van 2018 begon Henk moeilijk te lopen en bood een rollator hem uitkomst. Begin 2020 kreeg hij een scootmobiel waar hij blij mee was. Eind november 2020 werd hij voor onderzoek opgenomen in het ziekenhuis in Roermond waar zijn toestand snel achteruit ging. Tweemaal per dag gingen confraters bij hem op bezoek. Hij is daar op 11 december 2020, op 90-jarige leeftijd, rustig overleden.

Wim Wouters (1936 –2021)

De voedingsbodem van Wim's roeping om missionaris te worden was zijn familie. Twee van zijn ooms en een oudere broer waren hem voorgegaan; goed voorbeeld doet goed volgen. Hij verbond zich op 11 juli 1961 in Totteridge door een missionariseerd aan onze Sociëteit. Bijna een jaar later werd hij, samen met 7 andere confraters, op 29 juni 1962 in Breda priester gewijd.

Wim was een geboren leider en wist wat hij wilde, maar nooit ten koste van anderen. Hij toonde respect en liet ieder in zijn waarde. In de omgang met anderen toonde hij grote interesse en medeleven.

Voordat zijn wens om naar Oost-Afrika te gaan werd vervuld, werd hij benoemd voor ons seminarie in Santpoort. Pas in 1968 kon hij zijn koffers pakken en vertrok hij naar het bisdom Mansa in Zambia. Naast de pastorale zorgen in de parochie Lufubu, verbond hij zich ook aan een protestantse middelbare school en bezocht hij regelmatig een melaatsenkamp.

Al snel toonde hij grote interesse in de vorming van lekenleiders en verhuisde hij naar de catechistenopleiding te Bahati. Naast de vorming van catechisten, lanceerde hij een bijbelcursus per correspondentie en werd hij lid van de priesterraad van het bisdom. Ook was hij voor een korte periode de econoom van het bisdom.

Na deze mooie periode van 14 jaar werd hij in 1982 naar Nederland geroepen als Assistent Provinciaal. Met zijn rijke Afrikaanse ervaring zat hij niet stil. Hij zocht mensen op en bracht hen samen, zoals hij bijvoorbeeld deed in "marriage encounter" weekenden. Hij bracht veel tijd door met het bezoeken van confraters. Tijdens deze bezoeken was ook hij echt een confrater en een bruggenbouwer. In 1986 had Wim de leiding over de verhuizing van ons bejaardenhuis van Esch bij Boxtel naar Heythuysen. Deze verhuizing haalde de pers met de kop: "WP verhuizen en hun doden gaan mee."

Na zijn terugkeer naar Zambia in 1988 zette Wim zich in voor het Cultuur- en Taalcentrum te Ilondola. Door zijn dagelijkse ontmoetingen met mensen maakte hij ook de ontmoeting van twee culturen, het ideaal van iedere missionaris, waar. Later zette hij zich in als pastoor van de uitgestrekte Regiment parochie te Lusaka: hij maakte basisonderwijs toegankelijk voor kinderen met aansluitend de mogelijkheid door te stromen naar een ambachtsschool waar ze zich technische vaardigheden eigen konden maken. Ook was hij al die jaren lid van de Regionale Raad van Zambia.

Toen hij in 2006 afscheid nam van Zambia om voorgoed naar Nederland terug te keren, ontving hij een dankbrief van de aartsbisschop voor zijn vele activiteiten: "Dank voor wat je bent, wat je was en wat je deed."

Terug in Nederland werd Wim benoemd als pastoor van drie parochies in de Kempen. Hij deed zijn best om de blijde boodschap door te geven op zijn Mierds. Dialogo was

voor hem dan ook: goed luisteren en duidelijk vertellen wat je wilt zeggen; ontmoeting was voor hem: op bezoek gaan, luisteren, wat humor, en hier en daar een knip-oogje als teken van bevestiging.

In 2014 werd Wim gekozen als Sectoroverste. Twee jaar later werd hij op zijn eigen verzoek weer ontheven van deze functie en ging hij in Heythuysen wonen. Op 22 mei 2020 verhuisde hij vanwege zijn afnemende gezondheid en toenemende verwardheid naar zorgcentrum Hornerheide, waar hij zich al gauw thuis voelde. In januari 2021 begon hij lichamelijk sterk te verzwakken. Op 2 februari ontving hij het sacrament van de zieken en enkele dagen later, op 6 februari, is hij in zijn kamer rustig overleden. We danken God voor dit prachtige en vruchtbare missionarisleven.

Marcel Mangnus (1938-2021)

Marcel werd geboren op 8 september 1938 te Graauw, Zeeuws Vlaanderen, in een gezin van 6 kinderen. Hij wilde Missionaris van Afrika worden en koos voor Sterksel om zijn vorming te beginnen; daarna ging Marcel naar Santpoort, St. Charles bij Boxtel, Monteviot (Schotland) en Heverlee (België). Hij werd op 6 juli 1963 priester gewijd in Utrecht.

Marcel was graag naar Afrika gegaan, maar hij werd benoemd als econoom/leraar in Santpoort. Voor Marcel een teleurstelling, maar een verrijking voor de studenten die hij daar ontmoette gedurende zijn 9 jaren als staf lid van het seminarie, want hij had een talent om met jongeren om te gaan. Eind 1972 werd zijn wens vervuld toen hij voor Tanzania benoemd werd.

Marcel was een sportief iemand en goed in verschillende takken van sport. Hij blonk vooral uit in voetbal, dat hij zelfs op 40-jarige leeftijd nog speelde. Hij was vasthoudend. Iedereen vond Marcel een vreedzaam persoon die zacht sprak. Hij wond zich nooit op. Marcel had een heel goed geheugen en kwam altijd vriendelijk over. Hij nam zijn tijd en joeg niemand tegen zich in het harnas. Hij leek verlegen, maar was een goede luisteraar.

Marcel begon in Tabora (Tanzania) met het leren van de taal en de plaatselijke cultuur voordat hij via Ndala naar Tabora ging om samen met Rudi Gerritsen (+1974) als

studentenpastor in het Christian Youth Centre te werken onder 3500 studenten. Hij gaf godsdienstles in de scholen, en legde zich verder toe op groepswork in het centrum, persoonlijke gesprekken en studiebegeleiding. Veel, heel veel werk, maar Marcel genoot. Toch was zijn verblijf kort want Marcel werd na zijn vakantie in Nederland (1978) gevraagd om de leiding te nemen in de nieuwe missionaire gemeenschap "Kariibu" in Nijmegen met als bedoeling een levensgemeenschap te beginnen met universiteitsstudenten en anderen die wilden leven volgens de idealen van Jezus en volgens het charisma van onze stichter Kardinaal Lavignerie. Opnieuw boeiende jaren.

In 1986 keerde Marcel terug naar Tanzania. In eerste instantie was hij werkzaam in Dar es Salaam en vanaf 1990 in Mbeya, met als doel om menselijke en christelijke vorming te geven aan toekomstige leiders/leidsters in kerk en samenleving in de 40 middelbare scholen van het bisdom. Hij organiseerde alles met 4 zusters en andere leraren. Dit werk werd onderbroken tussen 1997-2000 toen Marcel gevraagd werd om rector te worden van ons filosofisch vormingshuis in Arusha. Daarna nam hij de draad weer op en hernam met enthousiasme zijn bezigheden in het studiecentrum.

In januari 2015 begon een heel nieuwe taak voor Marcel toen hij de leiding kreeg over ons gastenhuis in Dar es Salaam. Marcel had grote aandacht voor de bezoekers. Dag en nacht stond hij voor hen klaar, hoe laat ze soms ook arriveerden. De protestantse bisschoppen kwamen elk jaar bijeen in Atiman House: iedereen was welkom!

Marcel kreeg gezondheidsklachten in januari 2021 en bleek besmet te zijn met het coronavirus. Hij werd opgenomen in het ziekenhuis, werd later thuis verzorgd maar moest opnieuw opgenomen worden in het ziekenhuis waar hij op 7 maart 2021 is overleden. Hij werd begraven in Dar es Salaam. Op zaterdag 13 maart 2021 hebben we hem, samen met een twintigtal familieleden, in Heythuysen herdacht.

Op 3 september overleed ook onze confrater JAN MOL. Vanwege plaatsgebrek kon zijn levensverhaal niet in dit nummer van de Contactbrief verschijnen. Wij zullen het daarom publiceren in het volgende editie.

OVERLEDEN WITTE ZUSTERS, FAMILIELEDEN EN VRIENDEN

- Op 16-05-2019 te Oldenzaal, mevr. Marianne van Dorst-Luijsterburg
echtgenote van oud student Willy van Dorst
- Op 12-11-2020 te Amsterdam, dhr. Paul de Wilde, oud-student
- Op 29-11-2020 te Venray, dhr. Chris Ter Beek, ex-confrater
- Op 26-12-2020 te Amsterdam, mevr. Tineke de Wilde-Veenhof
weduwe van oud student Paul de Wilde
- Op 09-01-2021 te Utrecht, mevr. Bernadette van Greunsven-van de Laak
zus van pater Ad van de laak (+ 2020)
- Op 10-01-2021 te Beekbergen, mevr. Hanny Donders-Oderkerk
schoonzus van pater Sjef Donders (+ 2013)
en van broeder Paul Donders (Heythuysen)
- Op 14-01-2021 te Nijmegen, pater Gerard Bergmann, OFM
broer van pater Piet Bergmann (Heythuysen)
- Op 15-01-2021 te Eindhoven, dhr. Leo Dekkers
broer van pater Jan Dekkers (+ 2017)
- Op 31-01-2021 te Heerlen, dhr. Fons Berger,
ex-confrater
- Op 13-02-2021 te Boxtel, zuster Catharine Wolfs, Witte Zuster,
missionaris in Ghana
- Op 25-02-2021 te Boxtel, zr. Beatrijs ten Hagen, Witte Zuster,
missionaris in Tanzania
- Op 04-03-2021 te Boxtel, zr. Gerda Slaghekke, Witte Zuster,
missionaris in Tanzania
- Op 12-03-2021 te Vught, mevr. Jos van Doorn-Buitenweg,
schoonzus van broeder Jo van Doorn (+1993)
en van pater Arnold van Doorn (+ 1976)
- Op 15-03-2021 te Leur, mevr. Riek van Haandel-van Rijn,
schoonzus van pater Jan van Haandel (+ 2020)
- Op 01-04-2021 te Nuenen, broeder Carlos Heijnen, FMM
(broeders van Johannes de Deo),
missionaris in Mwanza, Tanzania
- Op 27-05-2021 te Boxtel, dhr. Hans van Wezik
zwager van broeder Frans Dewez (Oeganda)
- Op 25-06-2021 te Halden (Noorwegen), mevr. Marie-Laure van Nes-van den
Eijnden, zus van pater Marien van den Eijnden (Heythuysen)
- Op 04-07-2021 te Tilburg, dhr. Jan Maas,
broer van broeder Kees Maas, (Rwanda)

- Op 20-07-2021 te Heesch, dhr. Harrie van Oort,
zwager van pater Harrie Franssen (+ 2014)
- Op 22-07-2021 te Weert, dhr. Ad Balemans,
broer van pater Frans Balemans (+ 2012),
en van pater Martien Balemans (+ 2013)
- Op 27-07-2021 te Nuland, zuster Riek Freijse, Witte Zuster,
missionaris in Tanzania
- Op 28-07-2021 te Delft, mevr. Henriette Schoemaker,
zus van pater Wolter Schoemaker (+ 1998)
- Op 10-08-2021 te Sint Michielsgestel, mevr. Anny van Pinxten-van Veggel
schoonzus van pater Ad van Pinxten (+ 2014)
- Op 13-08-2021 te Epe, dhr. Ron van de Loo
zwager van pater Frank Dirven (Heythuysen)
- Op 18-08-2021 te Eindhoven, broeder Urbanus van Rooi, Broeders van O.L.V.
van Lourdes - huisgenoot in de gemeenschap van Dongen
- Op 29-08-2021 te IJsselstein, mevr. Marleen Bonke,
zus van pater Henk Bonke (Ghana)
- Op 27-09-2021 te Roermond, pastoor Gerard Maesen,
ex-confrater (broeder Giovanni)
- Op 10-10-2021 te 's-Hertogenbosch, zuster Willemien van Berkel,
Witte Zuster, zus van broeder Daan van Berkel (+ 2004)
- Op 05-11-2021 te Beekbergen, mevr. José Peters
zus van pater Hans Peters (Heythuysen)

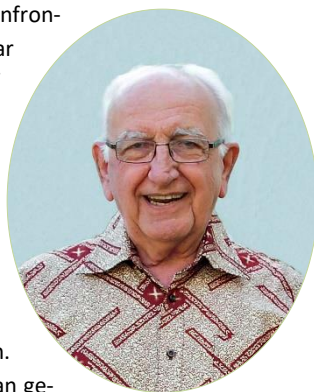
Op 6 november 2021 hebben we de confraters herdacht die afgelopen jaar overleden zijn. Gelukkig konden een paar familieleden van hen aanwezig zijn.

Elkaar ontmoeten en herinneringen ophalen is heel fijn en benadrukt nog eens het familiegevoel dat we samen hebben.

HET LAATSTE WOORD IS AAN

Jozeef de Bekker, Sectoroverste

In het voorjaar van 2020 werden we plotseling geconfronteerd met de coronapandemie. Dat was schrikken, maar we hoopten dat we er na enkele maanden of een half jaar wel weer vanaf zouden zijn. Deze hoop bleek helaas ijdel. In West-Europa en in Noord-Amerika werden mensen aangespoord of gedwongen om op een andere manier met elkaar om te gaan: afstand houden van elkaar, mondkapjes dragen, weinig of geen bezoek ontvangen, geen uitgaan naar theater, bioscoop, festival, restaurant of café..... Kerken, moskeeën en synagogen werden voor een paar maanden gesloten. We deden het ermee, maar we raakten er niet echt aan gewend. Het bleef vreemd.

Intussen leven mensen elders in de wereld ook in andere moeilijke situaties. In 2021 waren er oorlogen in Ethiopië, Jemen, Irak, Afghanistan, Mozambique, Soedan, Palestina..... Ook waren er terroristische aanvallen in meer dan 20 landen, waaronder 9 Afrikaanse landen. In Burkina Faso alleen al zijn er meer dan 1 miljoen binnenlandse ontheemden: mensen die uit hun eigen dorpen en streken gevlucht zijn vanwege de bedreigingen daar. Voor de bewoners van die landen is de situatie nog vele malen erger dan voor ons. Zij kunnen geen beroep doen op steunfondsen van hun regering om tegemoet te komen aan hun inkomstenderving. Zij kunnen niet naar een voedselbank om te voorzien in hun essentiële levensbehoeften.

Op het moment dat ik dit woord schrijf, zijn er duizenden mensen slachtoffer van politieke en sociale onrechtvaardigheid aan de grens tussen Wit-Rusland en Polen. Zij worden letterlijk heen en weer geschoven en weten niet hoe hun toekomst er uit zal zien. Zolang ze daar zijn kennen ze alleen honger, kou en ziekte. Hulpverleners en mensen van goede wil worden niet of nauwelijks tot hen toegelaten.

In een wereld waar zoveel mensen lijden, waarin zoveel onrechtvaardige situaties bestaan, moeten we zoeken naar en werken aan oplossingen. Dat gebeurt niet automatisch, dat gebeurt niet zomaar. Oplossingen komen alleen maar tot stand als we onszelf daarvoor inzetten, als we zelf open willen staan voor de nood en het lijden van de ander, als we elkaar aansporen en helpen om gastvrij en behulpzaam te zijn.

En dat is het verhaal van het Kerstkindje. Jezus heeft zijn eigen wereld verlaten om in onze wereld binnen te gaan, hoe koud en ongastvrij die wereld ook was. Hij verliet de drie-eenheid van God en stapte binnen in een wereld vol verdeeldheid. Hij wilde de mensen met elkaar én met God verzoenen.

Nu het Kerstfeest en de jaarwisseling er weer aankomen, spreek ik mijn wens uit dat wij allemaal dit voorbeeld van Jezus mogen volgen en dat we, ook in 2022, met overtuiging zullen werken aan een wereld waarin alle mensen kunnen leven in vrede en gerechtigheid, in liefde voor en betrokkenheid met elkaar. Ja, mag Jezus vrede brengen in onze wereld.

